

Suokra-wälikirja.

Omistamaani Kantalan kartanoon Suomenmaiden
 pitäjän Kantalan työssä kuuluvaan Suhlaajärven
Suhlaajärven torppaan etu täten asukkaaksi Kuataa Suhlaajärven
 seuraavilla ehdoilla:

1:o). Suokra-aika on 10 vuotta, alkuen Maalisk. kuu 14 päivästä vuonna 1904, jolloin vuokratuessa jaa ettaa tilan hakunsa. Vuokratuessa luetaan samasta päivästä.

2:o). Torppa annetaan vuokratulle ratennuksineen, tiluksineen niin kunnossa, kuin se toimitettavassa tulokatselmuksesta havaitaan olevan.

3:o). Yllä olevasta torppasta suoritetaan torppari vuosittain kartanoon veroa:

a) rahassa: Suomen kymmeneä viisi (75) / 10 markkaa

b) luonnossa: isoita, kantoja, matkoja y. m., kaikki verokappaleet täysimittaisista ja moitteetonta tavaraa,

kuten alla seuraavasti: yksi (1) kulo villaja, yksi (1) rohtimainen
pässi kuusitaista (16) litraa puolaja, yksi (1)
litra mansikkaita kolme (3) nylttä hahkija
viisi pelukappaa

Kaikki yllä mainitut pitää olla täysin suoritettuna ennen Tuomaan päivää.

c) päivätyössä omassa ruu'ossaan: 1:o) viikkopäiviä. Joka viikko kaksi (2) hevostyöpäivää ja niin monta hupäri vuoden. Hevostyöpäivien ajasta otetaan jalkapäiviä, jolloin 2 hevostyöpäivästä on tehtävä 3 jalkapäivää, silloin, jos torpparin hevonen jostus on niin voimaton ja huono, että katkotaan sen, ei voiman olla parissa toisten torpparien eli talon hevosten kanssa. 2:o) matkapäiviä. Vuoden kuluessa matkoja: 4 pidempää ja lyhyttä matkaa tahi _____ päivää. Jos matkoja ei ole tehtävänä, on matkapäivät suoritettavat hevostyössä niinkuin muutkin veropäivät, ja on niitä tehtävä milloin talosta määrätään. 3:o) apupäiviä. Suurella apupäivää hevosella ja 60 apupäivää jalkajir, joita jalkapäiviä työn laadun mukaan täysivoimainen nainenkin voi suorittaa. Milloin tarve vaatii olkoon isännällä oikeus turjua useampiakin apupäiväläisiä yllämainitusta torppasta. Apupäiviä tehdään riippeläkin y. m. työssä kolme (3) Harttunenpaikan maanleitä
kuusi (6) hevosia työpäivää viikossa

4:o). Työpäivän pituus on Suhlaajärven 14 päivästä Suhtikun
1 päivään noin kello 8 ta samaan aikaan illalla, ja jälillä olevana puuden aikana kello 5 ta 8 illalla lukuunottamatta ruokalomat, joita on kartanon hallinnon määrättyjen mukaan yksi _____ kuu ja _____ kuu välisenä aikana, mutta kahvi jälellä olevan vuoden aikana, kestuen suuruusloma _____ tuntiin sekä päivällisloma _____ tuntiin ajan.

S u o m ! Kaikista ylläolevista päivätyöistä olkoon huomautettu, että ne ylösnäomisen usalla ilman laillista muuttopäivää, ovat kiertelemijittä ja rebellisesti täytettävät, ja olkoon niiden suhteen vielä huomautettu, että torpparin pitää aina heti totella käskyä työhön, eikä ilman ilmoitettua estettä pois jäädä. Ilmoittamattomasta pois jäämisestä sakotetaan torpparia 1 päivätyöllä joka kerralta. Vielä pitää torpparin lähettää työhön sellaista väkettä ja hevosia, joilla on voimaa ja halua päivätyönsä täyttämiseen, etteivät ole häiriöksi ja esteeksi muille työssä. Jos torpparin hevosta tarvitaan pariin kartanoon eli muiden torpparien hevosten kanssa niihin ajoon tabansa, niin sitä ei saa kieltää. Jos torppari laittaa uppiniiskaisen eli muuten keltvottoman päivätyöläisen, jota isäntä ei voi täydellä hyväksyä, lähetetään se takaisin ja on torpparin itse tultava työhön eli hankittava toinen päivätyöläinen. Työssä pitää torpparilla itsellään oleman kaikki työ- ja ajokalat ja pitää ne ehdottomasti oleman sellaisia, kuin kartanonkin kalut eli muuten isännän hyväksymät. Jos päivätyöistä ann-

taan todistuslappuja, ovat ne aina niitä jaettaessa perittävä, ja jos ei niin tehtäisi, on pälvöityä menetelmä ilmoitettu. Jos jana työhön tuleniestä tuodaan torppaan kiskolla, että se sieltä viiedään toiseen läheisempään torppaan, on se tässä aina täytettävä ja sen laimintyönnöstä saakka torppari saakka yhden päämäärän jota kerralla. Nännän olettamia työohjotia ja erumiehiä, ovat ne keltä tabaria, on aina ja joka paikassa ehdotomasti toteutama, joista erittäin varoitetaan.

5.o). Pitää täydellisesti kunnossä, pöitii kaikkien omien piirienjä ympärä olevat aidat ja omilla mailaan olevia ojjia

6.o). Mittaus- ja ojitusvelvollisuksien täyttämisestä on kasselmuslautakunnan päätöstä ja arvioimista täysin seurottava.

6.o). Ilmoitot ja palovakuutusmaksut. Torppari vastaa kaikiesta torpasta ja torpan vädestä menemistä maksuista ja ilmoituksesta, ovatpa ne mitkä nimellisiä tahansa, näiden joukosta myös palovakuutusmaksuista. Palovakuutuksesta pitää isäntä huolen, ja kasselin rakennuksesta määrätään erittäin puvainen ja erittäin muiden aineiden ja työn arvo. Jos joku rakennus torpasta palaa, nostaa isäntä palovakuutusmaksun ja pidättää siitä itselleen puvainien ojan ja loppu jää torpparille, joka on edesvastustajiesä muiden rakennuksien laittamisesta täyteen kuntoon palaneen sijaan. Jos uusi rakennus tarvitaan entistä suurempi, olkoon torppari velvollinen jemmosen rakentamaan, olipa entinen palanut tai vanhuudesta rappentunut, mutta kasselmusmiehien arvion mukaan saapi hän silloin isännältä korvausta suuremmista kustannuksistaan. Muuten pidettävään torppari ja hänen väkensä tulta erittäin varovasti. Ja kielletään torpparia ja hänen väkensä Toukokimn 15 päivän ja Syyskuun 15 päivän välisellä ajalla 20 markan jakon uballa ja vahingonkorvaamien velvollisuuden, talonijännän eli työohjotajan luvatta jätettävästä tulta ulkona kedolla, metsässä eli niitomaalla. Torppari ei myöskään saa riihitöissä, heinäladossa eli muissa ulkohuoneissa polttaa tupakkaa, ei kotona eikä kortinossa. Jos torppari ja hänen väkensä rikko tätä vastaan, olkoon joka erältä viikopää *viiden* markan sakkomaksun, joka menee torpparien apufasjaan; siitä pöitii on torppari velvoitettu huortittamaan laillisien talon ja korvaamaan tapahtuneen vahingon. Torpparin velvollisuus on myös ottaa osaa kuumuuskorvaus-työehtoihin ja kotavaen majoitukseen, milloin jelloista talon tehtäväksi määrätään. Jos kulomalle sattuu talon eli ja himpien naapurien metään, on torpasta siellä oltava yhden miehen kolo palon ajan saamatta siitä mitään väkötystä hyödykseen.

7.o). Wiijelys- ja rakennusvelvollisuksia. Vestojen ja niittyjen wiijelyksessä on ehdottomasti vöndötettava kokeneen agronomin kautta väst'edes ehkä toimitettavaa wiijelysuunnitelmaa. Niittypöijelykset ovat pidettävät hyödyksi kunnossä ja isännän määräysten mukaan pitää torpparin vuositain ottaman vanhempiä kentiä plös parempaan wiijelykseen. Samaten pitää torppari kaikki rakennukset torpastaan täydesä kunnossä ja jos tarve vaatii rakentakoon uusia rappentuneiden sijaan. Rakennuksiin nädden tulee vuokraniemien talon metästä oforuksen mukaan saataavilla puu- ynnä muilla rakennusaineilla alempana määrättyillä ajoilla tehdä seurottavat korjaukset, joihin nädden vuotuinen vuokrasmaksu on siten määrätty, että vuokranties tulii mainittuista korjauksista korvotuksi:

Jokaiseen lämmitettävään huoneeseen viipymättä laittamaan sijaikkimat, sekä vuokraamaan jokaisen täydesä ajumuskunnossä olevan asuinrakennuksensa ja pitämään muuten seinät, perimannot, välikatot, akkumat ja ovet täysin tiiviinä ja kunnossä sekä muurit ehjinä. Kaikkiiin torpan rakennuksiin viipymättä hankkimaan nurkelaudat. Nioiden kunnossäpitoa warten pitää isäntä eli se, jonka hän sijaansa osettaa, kahden wteraan miehen kanssa, joista torpparit waltijewat toisen, torpeissa kasselmuksia jota kolmas wuosi eli useimminkin, jos tarve niin waatii. Näissä kasselmuksissa merkitään toimituskirjaan huoneiden ja tilusten tila, onko ennen annettuja täskyjä täytetty ja mitä puutteita löytyy huoneissa, wiijelyksissä, aidoissa ja ojjissa, sekä miten ne ovat korjattavat. Muitakin isännän ja torpparin välisiä sopimuksia merkitään toimituskirjaan. Torpparin tullessa tilalle

lääntä menetetty
teen läheisimpään
en päätöksen joka
ka paikasia ehdot-

t ja omilla mail-

ojin seurattava.

wäestä mene-
owakuntumal-
mineen ja erit-
hutussumman
n rakennuksen
lloon torppari
ielmusmiesten
ideltään torp-
oukokuun 15
velvollisuus-
aalla. Torp-
a eitä kartan-
en markan
aillien foton
fynditukseen
talon eli lä-
itään päivä-

nsti nouda-
elkyt ovat
warhempia
jä kunnosja
iehen talon
joilla tehdä
difi maini-

täpdesjä
t ja ovat
n narkka-
n miehen
jös tarve
nnettuja
t korjat-
ja tilalle

ja hänen siitä lähtiesään toimituksia katelmuksessa sekä muulloinkin wahoistavat wieraantmiehet toimituskirjan allekirjoitustellaan. Tällaisessa katelmuksessa toimituskirjan merkittjä ja wieraisten miesten wahoistamia puut-
teellisuusia pitää torpparin lomaosa katelmuksessa määrätyn ajan kulusta parantaa. Wieraisten miesten wahoistamia muistutuksia vastaan ei saa waltitua.

8.o). Rakennuksiin, aidaksi ja muiksi kotitarpeiksi tarwittawia mänty- ja kuusipuita ei saa ottaa muita kuin ijännän eli hänen määräämisiä henkilöä merkittäviä, jos sitä määrätystä vastaan rikkoo, maksamaan torppari jokaisesta mänty- ja kuusipuusta *yls* markkaa rungosta yhteiseen torpparien apulasaan ja ijännälle rungon hinnan. Mitä torppasja rakennetaan rehu- tahi niittylatoja, kalustohuoneita tahi muita sellaisia, ovat ne rakennettawat laudoista tahi pinnoista ja katot päleistä tahi oljista, eikä puolikkaista, ja maksan talo saha-
laitohiin pinnat, waan on ne torpparin paikalle itse wedetäwät. Jos näitä tawaroita ei ole saatavissa, on torppari welvollinen ilman korvausta kotona sahaamaan tarpeensa. Kaikki naukat on torpparin itse hankittawat. Polttopuutteen käyttököön torppari maassa olevia kuuwia puuta sekä okia ja kantoja niin paljon kuin niitä met-
fässä löytyy. Katojen takia ei saa yhtään mänty- ja kuusipuuta, ei edes taimia kaataa, waan on käytettävä katoja, pajuja y. m. lehtejä ja mitä kaadetuista tarvepuista sekä perkaufesta katoja kotoontuu. Katojen aie-
mesta käyttököön torppari jammalpehtua.

Torpparin on hankittawa vuodesja suwella talwen waraksi lehtejä wähintään *40* kuormaa omista tilut-
sitaan ja yhteiseltä laatumelta; jos ei ole sitä määrää, on maksawa torpparien yhteiseen apulasaan *30* penniä kuormalta. Polttopuunmestini wähentämiseksi on torpparin kiireimmiten hankittawa itelleen pelokone sekä muuri-
pata ja hellilaitos.

9.o). Torppari saapi omaksi tarpeeseen hakata hakkoja ja riihipuita *40* kuntia metriä maassa ole-
leista puista ja *30* kuumiometriä pyseystä kokuja ja leppiä kartanon määräämästä paikasta ja torffojen
jäätöjen mukaan; jos nämät eivät riitä, niin maksaa torppari ijännälle *30* penniä kuumiometritä, mutta jos
hän wähenmällä tulee toimeen, saa hän ijännältä jaman maksun kuumiometritä

10.o). Eoiden ja kaskien polttaminen ilman lupaa on torpparilta kielletty; kuten myös metsästyö ja
kalastus. Minikäänlaatuisia metsäntuotteita ei torpparilla ole lupa wiedä omista piireistä pois, ei waltitua eikä
myöä. Sama on laita heinien ja kaimuimisten karjanrehujen kansja. Kuitenkin saakoon torppari ijännän
suostumuksella ja tiedolla myöä toiselle kartanon torpparille liitoja rehuwarojaan.

11.o). Karjaansa saa torppari pitää yhteisellä sitä warten eroitetulla laatumella, mutta jos se talon eli
toisten torpparien wäljelysmaille tunkee pahoja tekemään, olkoon torppari welvollinen korvaamaan wahingon lain
mukaan. Elukoita pitää torpparilla oleman yli wuoden, ellei ijäntä anna luvun olla alemman: *2* hewoja,
lehmia, josta tynnyrinälaa kohden wäljeltä maata *1*, lampaita korkeintaan *2*, wuoia ei saa pitää paitii
ijällä tai lieka-nuorassa.

12.o). Ihsiaan kuulumatomia henkilöitä ei torppari saa luonaan suojia eikä kirjoisjaan pitää.

13.o). Kartanon alle kuuluwasta wäestöstä ei torppari saa palkata itjelleen, ei taloon apupäwääläitellä
eikä omiin töihinjä ketaän ilman ijännän lupaa.

14.o). Torpparien yhteisestä apulasaasta annetaan apua hallowen ja muiden wahinkojen helpoittamiseksi
jettä yhteistoiminnan edistämiseksi, mutta aluksi annetaan apua ainoastaan juurempien wahinkojen jattuesja tar-
witejuille, waan rahaston wartuttua niin juureksi, että wuotuiset korot nousewat yli sadan markan, niin käytet-
tököön osa koroista joka wuosi yhteisten koneiden, apulannoitusten ynnä muiden jellaisten ostoon. Myös käy-
tettököön rahaston waroja ja koroja wanhojen, ijäkkäiden ja kuwulloisten torpparien jettä heidän palvelijoitensa
eläkewuoksi. Tätä rahastoa hoitaa kartanonomistaja jettä kalli torpparien festuudesta waltitama apujajentä,
jotka yhdessä ovat täpdesjä tilintewelwollisuundesja ylläolewista waroista.

15.o). Mäännämituista hystä voi kartanonomistaja heti ilman laillista muuttöpäivää eroittaa torpaasta sen vuokraajan, joka on pitäi laillista edesvastausta, velvollinen palttisemaan kaikki tämän kautta syntyneet vahingot, jonka ohessa torppari menettää kaiken oikeutensa apulasioon, vuoden kassonhin ja mahdollisesti läy-tyvään eläinten ruokaan. 1:o) Kun torppari vapaatahtoisesti on rikkonut tämän vuokravälisijran sääntöjä ja ehtoja vastaan. 2:o) Kun torppari harjoittaa juoppoutta, haureutta tai muuta yleistä hiventtä ja järjestyttä vastaan jotivana elämää, kalakapaloiffemista, nurkkatanssien pitämistä eli muuta jelloista. 3:o) Jos torppari tuomitaan yleisen lain rikkomisesta tai joutuu tiimi petofesta, metsämaarkaudesta tahi kättee pahamaieiffia ihmisiä. 4:o) Jos torppari käyttäntöy sopimattomasti isäntäänsä tahi hänen asettamia käsijöittään koltaan tahi jantaa väkevillä juomilla isännän asettamat etumiehet ja töiden johtajat toimiiina kelvottomiksi ja tykenemät-töiksi.

16.o). Jos vuokraaja kuolee ennen vuokra-ajan loppua, ilmoittakoot perilliset heti isännälle, tahtowatto he torppaa edelleen pitää ja kuka heistä eli heidän puolestaan vastaan vuokravälisijran täyttämijestä. Jos isäntä asian huväffihy, nauttiivat perilliset vuokraoikeutta ajan loppuun, mutta jos eiöt voi tahi tahdo sitä käyttää, jättäköt torpan laillista muuttoaika nautittuaan.

17.o). Kun vuokraaja lähtee tilalta vuokra-ajan loppuse tai omasta tahi kartajon puolesta irtisanot-tuna, jolloin irtisanominen pitää tapahtua Tuomoanpäivänä tai sitä ennen, sekä huhtikuu muutto Ma-
aliskuun 14 p. enke puonna, jättäköt saman werran juwitonolle ja kelannoiki valmistettua maata, kuin viimeisinä muuttamijien edellisiä vuosina on tilalla ollut. Niimitään olkoot kaikki tarpeelliset ja tavalliset talvotajat tehdyt. Pihalanta pois ajettu ja sijalle nnta rutaa 100 kuormaa ajettu sekä riipuita 12 kuutiometriä ja halloja 8 kuutiometriä hakattuna.

18.o). Muutoin on noudatettava laki maanvuokraasta maalla kesäkuun 19 päivästä 1902.

Tätä vuokravälisijraa on yhtäpitävä kappale laadittu molemmille asianosaiselle; mikä kaikki täten wakuutetaan.

Luopijain - Kantala Jaakko kuun 17 päivänä 19 05.

M. K. Pätiälä

Tähän vuokrasopimukseen tyhdyn ja sitoudun sitä tarkoin noudattamaan. Paikka ja aika kuin yllä.

Kustaa Luhtajärvi

(Vuokraaja).

Todistawat:

Aleks. Pirin

Kantala Sillanpää

K